

Выходить во Львѣвъ що Вторника, Четверга и Суботы (крѣмъ рускихъ святъ) о 5-й год. поп. Литер. додатокъ **„Библіотека найзнам. повѣстей“** выходить по 2 печат. аркушѣ кожного 15-го и послѣдняго дня кожного мѣсяца.

Редакція и администрація подъ Ч. 44 уллиця Галицка. Рукописи звертаються лиш на попередне застереженнє. Оголошеня принимаются по цѣнѣ 6 кр. бѣт. один строчка печатной, въ рубр. „Надслане“ по 20 кр. а. в. Реципиаци неопечатаній вѣдѣній бѣт. порта.

Предплату и инсераты принимаютъ: **У Львѣвъ** Администрация „Дѣла“ **У Вѣдн** Haasenstein & Vogler, Wallfischgasse 10; **М. Дука**, Riemergasse 13; **Heinrich Schalek**, Wollzeile 12; **G. L. Danbe & Co.**, Singerstrasse 11 a; **Rudolf Mosse**; **Moritz Stern**, Wollzeile 22; **F. A. Richter**, Nibelungengasse 4. **Въ Франкфуртѣ** **M. Haasenstein & Vogler**, E. L. Danbe & Co. **Въ Гамбургѣ** **Valentin & Co.**, Kōnigsstrasse 36. **Въ Парижѣ** Agence Havas. **Въ Россіи** Редакція „Кіевской Старинѣ“ въ Кіевѣ и почтовой уряды.

Дѣло

Предплата на „Дѣло“ **для Австріи:** для Россіи:
 за цѣлый рѣкъ . . . 12 ар. на цѣлый рѣкъ . . . 12 рубл.
 на пѣть рѣкъ . . . 6 ар. на пѣть рѣкъ . . . 6 рубл.
 на чверть рѣкъ . . . 3 ар. на чверть рѣкъ . . . 3 рубл.
 съ дод. „Библіотеки“: съ дод. „Библіотеки“:
 на цѣлый рѣкъ . . . 16 ар. на цѣлый рѣкъ . . . 16 рубл.
 на пѣть рѣкъ . . . 8 ар. на пѣть рѣкъ . . . 8 рубл.
 на чверть рѣкъ . . . 4 ар. на чверть рѣкъ . . . 4 рубл.
 на самѣ додатокъ: на самѣ додатокъ:
 на цѣлый рѣкъ . . . ар. 5— на цѣлый рѣкъ . . . 5 рубл.
 на пѣть рѣкъ . . . ар. 2-50 на пѣть рѣкъ . . . 2-50 р.

Для Заграничь, окрѣмъ Россіи:
 на цѣлый рѣкъ . . . 15 ар.
 на пѣть рѣкъ . . . 7-50 ар.
 на чверть рѣкъ . . . 3-75 ар.
 съ дод. „Библіотеки“: на самѣ додатокъ:
 на цѣлый рѣкъ . . . 19 ар. на цѣлый рѣкъ . . . 6 ар.
 Поодинокое число коштує 12 кр. а. в.

Крайній часъ!

Въ попереднѣмъ числѣ „Дѣла“ подѣ загл. „Щира сповѣдь“ подали мы нашимъ читателямъ статью „N. Reform-y“, толкуючу про необрѣднє положеннє нашего краю подѣ вглядомъ политичнымъ. Точка тяжести реченой статьи лежала головно въ нарѣканию автора на то, що въ найновѣйшихъ часахъ народѣ польскій долю всего краю вложилъ въ руки историчной верветы магнатѣвъ, а тымъ самымъ вдавъ на ню веденнє справъ краевыхъ на поли автономичномъ, почавши бѣт. радѣ повѣтовыхъ до сейму краєвого и думы державной; що однакжъ верветы тѣ не даютъ нѣ найменшой поруки, чтобы змогли устерегти Галичину бѣт. недалекой руины экономичной. До сей статьи могли мы мало що додати, такъ якъ она была дуже вѣрнымъ и точнымъ отъображеннємъ краевыхъ нашихъ отношенъ. Мы застереглись лишь на оправданныхъ фактахъ подставатъ, що народѣ рускій не причинився нѣчимъ до сего необрѣднєго положення политичного и що оно вытворилось мимо его волѣ и навѣтъ противъ его интенцій... Оттакъ скавали мы, вхоча глибше въ рѣчь, що не лишь що до политики, а ще бѣльше що до національныхъ отношенъ руска часть Галичины представляется дужє аномальною и що въ дѣлѣ уратованнѣ всего краю бѣт. предвидженой „N. Reform-oю“ недалекой руины экономичной, треба передѣ всѣмъ скоро и усиленно стрѣмѣти всему населеню бѣт. рѣжницѣ стану и национальности до полагодженя руского пытаня. При томъ поглядѣ стоимъ и нынѣ, а понеже поднесену „N. Reform-oю“ справу уважаемо дужє важною и въ наслѣдкахъ далекоосною, то позволимо собѣ пояснити ви ширше, хотяй-бы навѣтъ нашѣ поясненя могли выкликати дискусію.

Передѣ всѣмъ есть нашимъ намѣреннємъ подати тѣ причаны, що вытворили нынѣшню ситуацию, котра не сподобалась навѣтъ „N. Reform-y“. По нашѣй гадцѣ вильнуувъ головно на змополозваннє политики внутренней и позапровинціальной въ рукахъ „магнатской верветы“ нѣчимъ неоправданный а прѣ те и нероумный антагонизмъ национальнй меншого чи бѣльшого кружка повинистѣвъ польскихъ, поселеныхъ на нашѣй Галицкѣй Руси. Не доглянувши силы своего народа въ нормальнѣмъ плеканю, а добачивши ви въ мало-успѣшнѣмъ рѣширваню границъ этнографичныхъ, звернули они всю свою Сисифову працю на поле вынародовленя Русинѣвъ будто средствами негативными, спинаючи ровнѣй ихъ национальнй, будто позитивными, не допускаючи

ихъ и ихъ языка до жита публичного. Мѣриломъ патриотизму и заслугъ было для сихъ фанатикѣвъ бѣльше або менше ворогованнє противъ всего, що руске, а если то не выстарчувало — идіотична негация Руси. Идучи за такою програмою старались згадані шовинисты за всяку цѣну усувати Русинѣвъ въ ихъ власнѣмъ краю, не бѣвѣмъ посторонной помочи, бѣт. всякихъ гѣль автономичныхъ и репрезентации конституційной. Имя „Русинъ“ давало достаточну подставу, чтобы не допустити его до рады повѣтовой, сейму краєвого и думы державной. Чуючи себе однакжъ за слабымъ элементомъ, чтобы до той пустои и нечестной работы наклонити досѣть же освѣдомлену масу народа руского, пранялись згадані шовинисты противъ интересу загалу народу польского коррупційныхъ средствъ. Только-жъ до зрєализованя своихъ цѣлей не ставало имъ матеріальныхъ засобѣвъ. И отъ сталося, что противъ сего Русина, охрещеного въ додатокъ для замаскованя нечистыхъ тенденцій именемъ „москалѣфія“, высунуо у насъ бѣт. рокѣвъ маючого члена „hierarchie społecznej“. Черезъ се и прійшло до того, що нынѣ куды обернешя, куды лишь глянешъ, всѣ верхи и всю власть захопили люде, котрымъ не мы а сама „N. Reforma“ навязує индоленцію въ веденю справъ народно-польскихъ, сервиллизмъ та нерѣшимість супротивъ центрального правительства въ репрезентации долитавской. Що бѣльше, де членъ згаданой ерархії не буувъ въ силѣ выдержати конкуренцію нѣкимъ окрѣмъ народу не вспираного Русина, тамъ выпроваджувано противъ него пельныхъ людей о певной ранжѣ дієтовѣй. Русинъ по неволи муѣвъ на все мовчати, дожидаячи нетерпеливо томъ хвилѣ, коли система тая перѣбьется самымъ ви инициаторамъ. На щастѣ она нынѣ вже декому досудилила надѣ мѣру и, не *simus falsi prophetae* и зближався до насъ давно выжиданнй часъ отймленя. Зъ простого фанатичного антагонизму канути интересы народнй мольхови, традиційно кекетуючому съ всѣми а лишь не съ власнымъ народомъ, — се было бѣльше нѣжъ приложити до власного горла острый нѣжъ.

Але лишѣмъ докоры на боцѣ. Они може и не на часѣ, а придивѣмъсь ближе есенціальной сторонѣ справы, котру порушила „N. Reforma“. Очевидно, що она накликнує до звороту, т. е. чтобы часть польского неадеморализованого народу выяла дѣло поправки краєвыхъ отношенъ въ свои часті руки. Программа „N. Reforma“ не осмѣлилась однакжъ еще поставити, але не помылимось, если скажемо,

что ходитъ тутъ головно о выдержтє проводу въ справахъ краєвыхъ въ рукѣ олигархії, на котру недавно навѣтъ „Gazeta Narodowa“ осмѣлилась вдарити. Шо на сѣмъ край нашѣ и держава не тѣлько нѣчого бы не втратили а просто выскали, се доказати постаравьомся. Лишь въ Галичинѣ має польскій народѣ вдѣльнѣйшій руки и тутъ лишь можна насыпати ту подушочку пѣръемъ, на котрымъ мають выпастися грядущі его поколѣня. А чи сонъ сей буде спокойный въ лиці неадоволеного найближшого сусѣда, мы мусимо будѣ что будѣ сумнѣватися. Продолженный антагонизмъ выробать вражду ще бѣльше. А jakimъ бы простымъ свѣтомъ ви усунути можна въ добро обѣхъ сторѣвъ, мы о томъ по тыхъ прикрыхъ рекриминаціяхъ поговоримо обширнѣйше.

Голосъ руского священника въ справѣ напасти „Руского Сіона“.

(Статья надѣслана.)

„Рускій Сіонъ“, почавши бѣт. того часу, коли на ново появився, придагнувши на себе официальну чи пѣвѣофициальну постать „архіепархіального письма“, выволѣкає що року якусь нову дразливѣсть. Тѣ дразливѣсти для Русинѣвъ, щиро-любячихъ свою руску народность, стаютя тымъ дразливѣйшими, що выходятъ бѣт. органу нашихъ людей, а кидаются на найсвятѣйшій чувства руского народа — бо на патриотизмъ, зводячи его ad nullam, та дразнятъ, уже чужими людьми досѣть рѣздраженнійумы Русинѣвъ, особливо подѣ часѣ такихъ тяжелыхъ хвилѣ, якѣ теперъ рускому народу переживати довелося. Такъ-же-жъ, бо вже при першѣмъ своѣмъ появлѣ, „Р. Сіонъ“ замѣсть своєи программы, передрукувавъ звѣстну брошюру кеєндва Яцковского: *„W sprawie ruskiej, uwag kilka dla karpaiów dobrej woli“* съ шовинистично-польскими поглядами и засадами заправленными непослѣдною порцію взуатской биготерії, зводячи руске пытаннє — „коли не выключено, то переважно и передовѣсь“ на пытаннє религіинє, — дораджуючи слабой Руси не покидатися Польшѣ, а натякуючи рускому духовенству про его патриотизмъ, выравно сказавъ, що *„патриотизмъ есть наибѣльшимъ ворогомъ церкви“*. Оттакъ ще посмѣвъ наклеветати на наше руске духовенство, що оно то нахильно до „шивизма“. Минувшого року выступивъ съ пропагандою celebatus подѣ егидію о. Іосифа Кобыляньского, высказуючогося такъ загонисто о celebatus, що мовѣ-бы то священникъ жонатый вже не може бути правымъ священникомъ. Сего-жъ року въ ста-

ти: „Нашѣ часописи въ религіинѣмъ вглядѣ“ напускає на всѣ рускі часописи въ Галичинѣ, отмовляє имъ всяку вѣру, чи религіинѣсть, и по просту лав ихъ, не перебираючи въ епитетахъ та прѣвизцахъ, пригѣдныхъ скорше для грѣшныхъ устѣ уллицника, якѣ для редакції „Руского Сіона“, редакції „архіепархіального письма“, котра по нашѣй смирнѣй думцѣ, все жѣ таки повинна-бы держатися на становищи поваги та холоднокрѣвности, коли не хоче соблазнити якѣ пѣдлавнодого духовенства такъ и цѣлого загалу „мирянъ“ — а себе осмѣшити. А за що жѣ то такъ лав архіепархіальне письмо рускій редакції? Осъ ва то, що они стаютъ въ оборонѣ нашего обряду и правъ нашей церкви, котра вже набула собѣ епитетъ „рускою церквѣ“, — за то, що выступаютъ противъ всякому вмѣшуваню польскихъ ерархѣвъ та латинскихъ духовникѣвъ въ справы рускою церкви и справы обрядовѣй, та противъ всякихъ непрошеныхъ опѣкунѣвъ, що якѣ змагали въ бувальщинѣ нашего народа такъ и теперъ змагаютъ до запропанченя нашего обряду и въ загалѣ правъ нашей рускою церкви.

Не съ намѣромъ брати въ оборону весь рускій миръ газетарскій въ Галичинѣ противъ напастей и клеветъ „Р. Сіона“, але съ намѣромъ выкавати правду, беру нынѣ за перо, — съ намѣромъ показати, що наша часопись „Дѣло“ стоить на властивѣмъ грунтѣ и обговорює справы нашей рускою церкви въ совеѣй властивѣй способѣ, отсловняючи той плащикъ религіинй, котрымъ сю справу окрываетъ, а выказуючи подѣ нимъ властиву справу — справу политичну. Справы чисто-религіинй (res fidei) не входятъ въ програму нашего „Дѣла“ и „Р. Сіонъ“ не зможе намъ хочѣ-бы одной стрѣчкой показати, де бы „Дѣло“ тыкалося або вмѣшувалося коли небуудъ и въ яку-небудъ чисто-религіину справу. Инша рѣчь справы церкви, а ще до того рускою церкви. Справы рускою церкви — то справы руского народу, а яко справы народнй вже тымъ самымъ стоятъ не такъ на поли чисто-религіинѣмъ, якъ на поли національно-политичнѣмъ; бо справы церкви рускою — то не сѣть *res fidei*, але обрядовѣсть, котра довгѣ часы була навѣтъ одною въ признакѣ народности рускою. Зъ той отже причины мы завѣдѣды обговорювали и будемо обговорювати въ нашѣмъ „Дѣлѣ“ справы нашѣй церковнѣй не инакше, якъ тѣлько въ становища національно-политичного, не входячи въ то, чи тѣи справы дотыкають тѣлько одной верветы нашего руского народа — нашего духовенства, або одну частину, чи

Дещо зъ исторії украиньского письменства XIX. вѣку.

(Споминки и замѣтки М. Уманця.)

Тымъ часомъ на Украинѣ почувалося жва потребность власного письменства и освѣты и осъ мы бачимо, що въ 1867 році Украинцѣ вкупѣ отъ закордонными земляками нашими Русинами заводять у Львѣвъ литературно-научковий журналъ „Правда“. Тутъ почали друкувати свои першій творы нашѣй славной писателѣй Нечуй (И. С. Левцицкій) и О. Я. Мирнй (псевдонимъ); тутъ-же працювали талановитѣй земляки нашѣ М. С. Старицкій (Гетьманецъ), О. Я. Колясовій и другі. Тамъ-же за кордономъ у Львѣвъ та у Вѣдн Кулѣшь самѣ и вкупѣ отъ Шулькѣмъ почали друкувати перекладѣ сѣ. Писма, бо у нашѣй славной Украинѣ не волюно було по своему слова Божого дѣнхаватися. Такъ на колѣка лѣтъ украиньское письменство въ самѣй Украинѣ мусѣло замовкнути, але цензура не забороняла выписувати „Правду“, — вѣдаєтя черезъ те, що „Правда“ почала выхадити вже на чвертвый рѣкъ пѣсья забороня, коли ворогованнє противъ украиньства повинно было уже трохи вгамувати, або-жъ не дужѣ то пильнували за снѣмъ, знаючи, що зѣ-за кордону у всякомъ разѣ не легко выписувати, а може и тымъ, що наказъ 1863 року забороняетъ тѣлько друкувати украиньской книжки въ Россіи, а про выписку въ Галичину нѣчогоосенько не згадувавъ.

Такъ чи инакъ, а выходило, що мы, не маючи права у себе дома надрукувати нѣякой книжки украиньской, окрѣмъ хибѣ повѣсти якогъ або поезій, мали зѣ Галичины цѣлый литературно-научковий журналъ, хочъ, правду кажучи, цензура здорово таки окубла нашу руско-украиньскую „Правду“: рѣдко яке число доходило до насъ, чтобы не було оно посмарованє цензурою, такъ что деякі статьи хѣба черезъ деоате-плате можна була оякъ такъ прочитати, а часомъ бувало й такъ, що цензура просто вырѣзавала по колѣка листкѣвъ, лишаячи хѣба початокъ або конецъ якогъ статьи, наче на злобѣ, що осъ, мовѣ, было щось дужѣ цѣкаве, та ба!

Такъ оно велосъ до 1870-тыхъ рокѣвъ, коли на Украинѣ выдванє книжокъ знову побѣло яоскѣ жвавѣйше. Чотыри роки за тымъ, бѣт. 1873 по 1876 р., — якъ бачимо зѣ выше згаданого „Покажчакъ“ — выходило въ Россіи пересѣчно бѣльше 20-ти украиньскихъ книжокъ шо року — и мѣжъ ними такѣ, якъ повѣсти И. С. Левцицкого, збѣрникъ творѣвъ Ерѣми Галки (Н. Костомарова), збѣрникъ пѣсенъ Антоновича и Лисенка и збѣрникъ казокъ Рудченка, а такожъ и научковій книжки, якъ „Дещо про свѣтъ Божій“, „Розмовы про небо та землю“ и „про земнй силъ“ М. Комарова, „про хоробы и лѣка“, „про грунтъ“ и т. и. Терпимѣть досягнула вже того, що на прикладѣ Академія наукъ дала премію за збѣрникъ историчныхъ пѣсенъ Антоновича и Драгоманова („Извѣстія Императорской Академіи наукъ“, 1877 р.), а цензура дозволила друкувати перекладѣ частины „Судебныхъ уставѣвъ“ — „Про кары, до якихъ правосудуютъ мировой су-

днѣ“ и пропустила другимъ выданнємъ „Оповѣданя зѣ святаго Писма“ Опатовчя. И се все робилося тогдѣ, коли Катковъ, зляганшійся съ новымъ ворогомъ Украиня, „Кіевляниномъ“, особливо коли „Кіевлянинъ“ перейшовъ въ руки Пихна, кричавъ на воѣ заставки противъ украиньства, — коли на Украинцѣвъ шедро рукою осыпались тяжкѣ докоры за сепаратизмъ, за побратимство съ Поляками и навѣтъ за социализмъ, — коли „Кіевлянинъ“ винувативъ выдавцѣвъ „Историчныхъ пѣсенъ малоруского народу“ навѣтъ за назву своего збѣрника пѣсенъ: „малоруского народу“ — и тутъ вѣбавъ бнѣ якийсѣ сепаратизмъ. Зъ того-жъ боку тогдѣ само и Поляки не вѣгавали кидати на Украинцѣвъ свои докоры. (Про все се гляди брошюру: „Выдумки Кіевлянина и польскихъ газетъ о малорускомъ патриотизмѣ“, Кіевъ 1874 р. — и „Кіевскій Телеграфъ“, 1874 р., NN. 110, 115, 117 и 118.)

Тогдѣ-жѣ саме (1872 року) въ Кіевѣ открито „Югозападный отдѣлъ Императорского Географического общества“, котрый, агромадивши коло себе значній силы украиньскій, рѣзпочеать працю надѣ наукою исторії и этнографіи Украини и въ двоохъ томахъ своихъ „Записокъ“ надрукувавъ чимало звѣстокъ про вычавъ украиньского люду, про его мову и вѣру, про экономичнй и громадскій станъ народу, оповѣстивъ чимало новыхъ пѣсенъ, приказокъ и народныхъ оповѣданъ. Отдѣлъ Географического товариства выдавъ такожъ на своѣй кошѣ цѣлый томъ народныхъ украиньскихъ оповѣданъ и перекладѣвъ, внодрядкованыхъ М. П. Драгомановымъ, и почавъ выдванє воѣхъ творѣвъ поклѣбного Михайла Ма-

кониовича, зѣ котрыхъ и были надруковані двѣ томы. Все се выявляло и достатокъ Географического товариства и чимало щѣроты и работности помѣжъ его громадянами, а при сѣму, зѣдалоосъ, смѣло можна було оподѣватися, що украиньское дѣло не охитнегося. Украинцѣ мали навѣтъ своєю власноу часопись „Кіевскій Телеграфъ“, котра хочъ и на росяйскѣй мѣвѣ выдвалаося, але по духу була цѣкомъ украиньскою, щиро вела оборону украиньства и чи мало послужила до ширеня національнѣй идеѣй.

Якъ и черезъ что сталаося така польга для украиньства, про се нѣчого певного не вѣдомо, бо й доси нѣякихъ звѣстокъ до сего нѣдне не надруковано. Мабутъ такъ, що наказъ 1863 року бувъ оакоованный, або велено было цензурнымъ комитетамъ робити маленькй полегкости, не вѣвжаючи на той наказъ, якъ се не рѣдко у насъ буває, але все се заведено было такъ само нишкомъ, якъ нишкомъ выданный бувъ и мняистерокій наказъ 1863 року. Зѣдаєтя у всякомъ разѣ можна згадати добрымъ словомъ вельможного пана Г. П. Галагана и будущего тогдѣ кіевского генералъ губернатора А. М. Дюдукована-Корокована, зѣ котрыхъ першій, яко преѣдѣватель кіевского отдѣлу Географического товариства, а другій, яко высоко освѣтній ласкавецъ и старатель отдѣлу, вже однимъ тымъ помагали дѣлу.

29

30

31

тво, хоч і не получило вогумь недовір'я, то все жє держить лишь большоство 14 голосовъ а на довершене всего аа выступавє а кн. Бисмаркъ съ бєсѣдою, котра не вє дуже часомъ свєтлѣ ставяє англійське праватєльство. Англія старалася сюды ставити Нѣмцѣмъ перешкоду вє нихъ политичѣ колоніальнѣ а особливо на побережѣхъ заходной Африкѣ, тымъ часомъ хотѣвъ теперъ лордъ Гравальє выказати вє свѣдѣннѣ, що то властво Англії покривденѣ, що политика кн. Бисмарка загнала єи вє таке безвѣдохнє положєннє, словомъ, що вєвѣи неповєдѣннѣ камъ Англії вє вєновата Нѣмеччина. Таке поупованнє Англії сталося причиною, що кн. Бисмаркъ выступавъ противъ Англії съ цѣлою силою а що вышла потреба для залагодженя не перозумѣня выслати до Англії окреме посольство вє особѣ сына нѣмецкого канцлера, гр. Герберта Бисмарка. Непорозумѣннє, якъ доносить вє Лондону, має вєже бутѣ залагоджене.

Сполучені Державы. Минушого тыжня вє середу обявѣ новий президентъ Клевлєндъ державу ураву вє Сполученыхъ Державыхъ півночнѣй Америкѣ. Клевлєндъ належить до сторонникѣ демократичного, котрє вєже оть 24 лѣтъ не мало майже жадно вылыу на ураву державы. При выборахъ одержавъ оть вє цѣлыхъ Сполученыхъ Державыхъ найбільше чило голосовъ а особливо вє краяхъ полудневныхъ. До рѣшучого выбора причинились однакѣ найбільше державы півночнѣй а єе имено робити Американцѣмъ надѣю, що устане антагонизмъ, який панувавъ доєа мѣжъ краями на півночѣй а на полуднѣ. Клевлєндъ обявѣши ураву оголовивъ вєже свою програму вє котрѣ каже, що буде старатися передовѣмъ знати духа фракційного а антагонизмъ политичный а для того завывавє свѣхъ, чтобы єму вє свѣхъ дѣлѣ помагали. Дальше каже, що политика єго будє розвивати дальше засады Вашингтона, Джеферсона а Монрога т. є. бѣтъ будє старатися піддержувати повну неутралность а независимость. Сполучені державы не будуть закінчали жадно угоды але будуть старалися удержати дружбу съ всеми державами. Найбольшу вагу кладе новий президентъ на реформу службъ правтєльственныхъ а на зменшенє податковъ. Клевлєндъ не забудє вє своей програмѣ такожъ а на Индїю, котрымъ обѣцає повну справедливостъ а свободу розвоі. Новий президентъ замєнувавъ вєе такожъ а новыхъ министровъ; оуть то по большій частѣ люди зє демократіа, на котрыхъ однакѣ вѣє згодилися задля ихъ звѣстныхъ здѣбноостей. Для Америкѣ настала здеєс нова порѣ а она безперечно поднесєа незадолго такъ высоко, що вєже вє деєсєтеро стане небезпечнѣйшою пристарѣлої Европѣ.

НОВИНКИ.

Впр. митр. Сильвестеръ выѣхавъ вчера до Вѣдѣя, де забавитъ що найменше до кінца єєго тыжня. Зѣвотку умѣщену вє послѣднѣмъ часѣ „Дѣла“ о прѣздѣ нового митрополита до Львова и о єго повтанню доповняємъ нинѣ наведемъ єе промовѣ старѣйшины Ставропігїа проф. дра Шараневича. Онь промовѣ вє сали дѣрца желѣзничного: „У порогѣхъ Вашої будучої митрополитчѣй столицѣ, города руского князя Льва, витаю Ваше Вєресвященство съ тымъ радѣстѣйшимъ чувствомъ, що прѣзидатє не самї, а съ ласкою монаршою. Ласка найясн. монарха вє тѣмъ, що основавъ Станіславѣску єпископію а именувавъ для вєе такожъ многонадѣйного владыку. Витаєте отже, жїйте а пануйте во многая а многая лѣта — а оповняєте вѣє тѣ надѣѣ, съ котрыма поглядѣе на Васъ вєя Галицка Русь! Витаю отже а ноздоровляю Васъ оть имени Ставропігїа, тоя старинной нашої институтѣ, котра вєе не поколебаєа стояла при своей греко кат. церквѣ, но и не менше боронїла она твердо а щиро своей св. восточной обрядѣ“. Митрополитъ оговѣрѣвъ, що тѣшитъ єго той доказъ прїазна а довѣрїа зь стороны такъ старинной а славной институтѣ, який єсть Ставропігїа и одушевляє єго упованнємъ, що оповнятъ покладати вє вѣмъ надѣѣ, а имено що оповнятъ обовязки своего трудного положєня, до котрого возваєа єго голодъ монарха а воля Божѣа а апостольского престола.

Музыкально-декламаторной вечеръ вє ХХIV-тѣ рокованы смерти Тараса Шевченка оубуєа вє вєчєрѣ вє сали „Народного Дому“ при великой участи почитателѣ вѣдного кобзаря нашого. Шарѣє оправданнє зь того вєчєра подамо вє слѣдуючѣмъ числѣ.

Оть вѣдѣв и сирѣтъ по священникѣхъ Перемыслюєпархіи доходятъ насъ числоный запытаня, чому до сего часу не выплативъ имъ зарѣдъ вдовичюсиротинского фонду належачихся имъ за той рѣкъ пенсіѣ, коли каждого року выплачувалися тѣя пенсіѣ съ початкомъ лѣт. лютого. Радше було не подносити пенсіѣ о 2 зр. а вглядно о 1 зр., а только вє своей часѣ выплатити той мизерный грѣшь, котрого сироты цѣлый рѣкъ съ нетерпѣливоєтою выжидаютъ.

„Миръ“ — а не „Переглядъ католицкѣй“ (якъ доносило „Слово“) має называлося новий езуитско-ємартвѣхстанскїй органъ политичный. „Миръ“ має на шаршу скалю вести тую политику, котру „Рус. Сїонъ“ занявгурувавъ своими статїями, вымѣренными противъ приклонникѣв руской прасы. Доєсє черезъ рускїя газеты анѣ зузиты вє Добромїлї, анѣ ємартвѣхстанскїя у Львовѣ не мали „мира“, — за тымъ „миромъ“ має бѣовати „Миръ“. Перше чило „Мира“ має выйти вєже 1 (13) с. м. Огвєсвѣдаючымъ редакторомъ передъ властями має бутѣ на разѣ о. дръ Іосїѣ Комарничкїй, прѣфектъ семинариі.

— Школа рѣльничѣ вє Ягольницѣ. Рѣкъ школьнѣй вє краєвой низкой школѣ рѣльничѣй вє Ягольницѣ будє открытый дефинитивно для 9 н. с. цвѣтня с. р. а каждый ученикъ має явитися вє заведеню вєже днємъ передъ открытємъ куроу с. є. 8 л. цвѣтня. Кто хоче бутѣ принятый до заведєня має сєйчасъ внести до дирекціи школы прошеннє (бєзъ штемля) а долучити до него: а) метрику хрещєня на доказъ, що укінчивъ 16 рѣкъ житя; б) свѣдоцтво, що укінчивъ съ добрымъ усѣхѣомъ народну школу; в) свѣдоцтво здорovia; г) свѣдоцтво моральности. — Позаякъ краєва нижша школа рѣльничѣ вє Ягольницѣ має на цѣли передовѣмъ образованнє сєлянскихъ оыновъ на оспособныхъ господарѣв, то сѣмъ и маючыхъ сєлянъ будуть мати першеєство, а мастнѣотъ батька не стоитъ на перешкодѣ, чтобы сынъ получилъ отпендію. Каждый ученикъ получитъ зь ощендїйныхъ фондѣв харчѣ, лѣжко зь постелею, одѣжѣ, праннє а свѣтло бєзплатно а має лишь мати свое бѣлье. Кто оиэнавѣоєсѣ съ поданнємъ а мѣсца отпендїи буди занятъ, той може бутѣ принятый — єсли будє мѣсцє вє заведеню — лишь за оплатою 150 зр. на рѣкъ на удержаннє. За науку ученики не платятъ вѣчого.

— Прїготовленя до выборовъ. „N. fr. Presse“ до вѣдѣуєа, що староства получили прїказъ, розпочати прїготовленя до майныхъ оубтуси вє свѣхъ роцѣ выборовъ до рады державной. — Пѣсѣяянформациѣ „N. fr. Presse“ выборы малбы оубтусиєа вєже вє мѣсцяю маю.

— Министръ внутрѣннихъ дѣлъ перенѣсѣ ц. к. староту Игнатїя Левачкого зь Стры до Рудокѣ.

— Уповѣдженнє руского обрядѣ вє арміи. Кто явѣ случайно вѣдѣти у Львовѣ войокѣв идучихъ на богослужєнє, того мусѣло вразити вєже хочьбы сє, що воєки латинского обрядѣ вѣдѣт до костелѣвъ завѣгда вє супровѣдѣ войсковой музики и съ музыкою вертають до своихъ казаренъ, коли противно Русьнымъ воєкамъ нѣвоєки (а на великдѣнѣ) не доводило чутѣ звуковъ тої музики, що вѣсѣхъ затягнувшись подѣ австрийской прапорѣ — бєзъ рѣжнїицѣ вѣры а народности — заохочує до мужнѣоты а выгравелооты на поля борбѣ... Може кто подумавъ-бы, що тыхъ Русьныхъ такъ малєнко, що не оговѣтѣ имъ додавати при такихъ походахъ музики; но конскрипція выказує зовѣмъ шѣсь противного, бо коли чило войокѣв лат. обрядѣ вє львовѣмъ гарнизонѣ не доходитъ а 2000, то Русьновѣ гр. кат. обрядѣ єсть тутъ большєє якъ 3000, а оїя цѣфры найлучше илюструють отановицєє нашого обрядѣ вє австрийской арміи. Но помнявши такъ большє формальнѣй (хочъ своєю дорогою не позавлєнїи доєяглостї) факты усложєня руского обрядѣ супротивъ другихъ законно узваныхъ вѣроисовѣданъ, годѣ промовчати моменты, котрі звязанѣ съ самою организациєю духовной паствы вє арміи, а котрі мусятъ вразити каждого, хто бєзосторожно глядѣти на интересы вѣровспѣдїи войокѣв, оубтуєаючихъ чинну службу войскову зь одной стороны, а на отановицєє особѣ, котрымъ повѣрено духовну паству рускихъ войокѣв зь другой стороны. На цѣлѣй вє переважной частѣ зь оисовѣдникѣв гр. кат. обрядѣ зложєнъ гарнизонъ львовскїй єсть вєсєго лишь двоєхъ гр. кат. войсковыхъ капеланѣв, бо посада гр. кат. парохѣ войкового зовѣмъ ще не системизована, — а зь того выходитъ, що праца ихъ вѣ отношению до працѣ 5 лѣт. капеланѣв не вполнучиєа 6 парохѣ, а може ити вє порѣвнаннє а по оправдєливости, повиннѣоы заходитѣ зѣ вглядѣ на фактчанїй числовой станъ войокѣв одного а другого обрядѣ зовѣмъ противнє числовѣе отношеннє гр. кат. и лат. духовныхъ. Давнѣйше гр. кат. митрополитчѣй ординарїатъ поручувавъ тую справу вѣ компетентныхъ сферѣхъ, но хочъ предоставленя єго не отнесли пожаданыхъ результатѣв, то интересъ самого обрядѣ якъ и не менше духовной паствы вымагає радикальной реформы существовующихъ отношенъ а подѣвляєся, що Єго Вѣресвященство поднесєє оє дѣло а доведєє єго до корєтного рѣшеня.

— Вп. л. Марневичѣмъ, купчєвѣмъ зѣ Львова, складеа комитетъ богословѣв подяку за щєдрый даръ 30 зр. а. в. на выдавнѣцтво рускихъ квартетѣв. — О скѣлою намъ вѣдомо, оєму выдавнѣцтво ведєса дуже добре; добрыхъ матеріалѣв зобраныхъ має комитетъ дуже богато; одна частъ потупила вєже в друкарню до первого вышуска. Редакцію квартетѣв вєдутъ знаменитѣ оєлы музыкальнѣй.

— Оть о. Ю. Нашубинского вє Колоденцѣ получивъ а такїй листъ: „Довѣдавшися зь „Дѣла“, якъ оскорбляючими чувствѣ хрїстіянїна словами выразився латинькой ко. каноникъ К. вє Р. до избирателѣв оть комитету Вашої церкви вьсланныхъ, мѣи прїяхѣеанє зложилѣ зарѣдъ для Вашої церкви 4 зр. 40 кр. Долучаючи до тыхъ оть сєбє 1 зр., переводыла на Вашѣ церковь 6 зр. 40 кр. — Подаяючи повнѣше письмо до загалнои вѣдомости, складеа нынѣйшимъ подяку о. Ю. Кашубинскому и єго прїяхѣеанамъ за жертву для нашої церкви. — Хирѣвъ 20 лютого 1885. — Г. Гладиловичъ, рускїй парохъ вє Хирѣвѣ.

— „Руско-українськой Бібліотекѣ“ томикѣ 3 и 4-тый (вкупѣ), обнимаючи одну серїю оповѣданъ Олексы Стожарєнєа єквѣскувала ц. к. прокураторія державна а забрала цѣлѣй накладѣ. Прїачиву до коняєкаты даєо оповѣданнє „Голка“, котрє доєи колѣка разѣвъ уже було бєззаборонно печатанє вє Галичинѣ.

— Молодѣжѣ русна осмѣляєся прїлюдно запытати университетскїй власти, чому до оныхъ порѣ не постаралися о рускїй друкарскї, чтобы академикѣ Русьны могли выповнати по руска отповѣдїи рубрики. Доєи дѣєса такъ, що Русьны мусятъ

на польскихъ блякетѣхъ вышовнати — рубрики по руски.

— Увѣдєннє оть науки. Министръ просвѣты выдавъ розпорядженє до рады школьной красной, пѣсѣяя котрого громадамъ не прїослугує право увѣдѣннѣ оть посѣщаня такихъ школъ приватныхъ, що мають характеръ публичный. Таке право признанє лишь основателямъ школъ приватныхъ, но они мусятъ довести краєвой власти школьнѣй, кого и чому увѣдѣннѣ.

— 100 покутныхъ писарѣв вєдєє свое ремесло у Львовѣ, експлуатуєи переважно наибѣднѣйшихъ жителей вѣмѣта а доокрестныхъ оєланѣ. Таке поважнє чило покутныхъ „адвокатѣв“ оконостувала недавно сама дирекціа львовской полицѣ; на коли взяти на увагу, що єсть ще дуже много того рода промысловѣвѣв, про котрыхъ не могла власти довѣдатися, та що дѣякѣ зь нихъ мають своихъ помѣчникѣв а писарчукѣв, то загалнє чило сїхъ правдивыхъ пѣяковъ будє вєє двѣє а бо и вѣє трѣє большєє. — При такихъ взаєминахъ легко зрозумѣти, що хочъ суды а другїя заєспанїя работою — люди укінчившї студїю а отдаючїєа практицѣ адвокатокѣй не мають зь чо-го жати.

— Старинный рускїй скарбѣ. Вє Переяславѣ найдєно на дняхъ, якъ доносятъ „Кїєвлянинѣ“, дуже цѣкавѣ вє археологичномъ отношеню стариннѣй-русскїя женскїя украшения отнѣоєны до IX и X вѣковъ. Скарбѣ складеаєся вє приближеню зь 40 примѣрникѣв срѣбныхъ а золотыхъ бразлєтѣ а медальонѣв т. з. кїєвокого типу украшеныхъ дуже пѣжною работою а эмалью. — Скарбѣ сєй має предоставлѣти такъ археологичну, якъ и матерїальну дуже высоко вартѣотъ а знавѣднѣй случайнѣ роботникѣмъ. Чи найденїя рѣчи суть прїналежностєю похоронного оєчачю, чи становлѣт сѣмосѣйный скарбѣ, не можна сказати. Теперъ скарбѣ сєй передалѣ полтавокому губернаторови, котрый замѣрѣ єго дати Великому князєвѣ Петру Николаєвичу, що дуже интересноєа памятникѣми старо-русской штуки.

— Дирекціа желѣзницъ державныхъ у Львовѣ подає до вѣдомости, що вє наолѣдкѣ надзвычайныхъ оботавнѣв руху будуть на свѣхъ шляхахъ галицкихъ желѣзницъ державныхъ прїймаючїя товары до перевозу лишь подѣ условіємъ, що надалѣ зложивъ декларацию дозволєнїа, чтобы посылку ажъ до часу можливого набору можна взяти на складѣ. Крѣмъ сего на згаданыхъ шляхахъ будє доизволяєа пѣсѣяя регуляминѣу руху а за дозволеннємъ власти надзоруючїи до регуляминового речанця експедиціи додатковѣй часѣ 48 годнѣв.

† Кароль Вильдѣ. Вє субботу минушого тыжня умеръ у Львовѣ одинъ зь найстаршихъ а найдѣятельнѣйшихъ кнїгарѣв у Львовѣ Кароль Вильдѣ. Онь обявѣ вє р. 1849 по своимъ батьку кнїгарню, засновану ще вє р. 1796 и вѣвѣ єи до недавна, но позаякъ умершїй бѣувъ ентузіастомъ а глядѣвъ на дѣло кнїгарскєє не зь сѣновнїца купчєцкогѣ, то недовелоєа єму удержати старѣої фармы, бо на 5 лѣтъ передъ смертїю понавѣє онъ вє невыплатахъ и оттакъ вѣвѣ лишь зарѣдъ перейшовши вє чужї руки колиєєє свои славной читальнѣй а выпожичальнѣй нотѣ. Межи музыкальными знаходившимися на складѣ вѣєго кнїгарнїа буди достойно заступленї такожъ творы рускихъ имено украиньскихъ композиторѣв, и коли у насъ ширша публїка познакомилася сь музыкальними творами украиньско-рускими, то велика вѣє тѣмъ частѣ заслугѣ вєложєтєся покійному. — Вѣчна єму память!

— Зь статистикѣ газетъ. Дръ Дєтлєвѣ Бидерманъ выдавъ недавно брошурѣ посвящену исторїи развития перїодичной прасы вє свѣхъ державыхъ вѣсѣхъ частѣй свѣта. Зь богатыхъ статистичныхъ даныхъ, зобраныхъ авторомъ наводимо дєлѣкѣ цифры о скѣлоюти свѣхъ газетъ а журналѣв выдѣваныхъ вє рѣжнѣхъ державыхъ. Вє півночнѣй Америкѣ выдѣєаєа 10.000 газетъ; вє полудневѣй Америкѣ токожѣ 10.000; вє Австрїи выдѣєаєа 3.500 газетъ, вє Англіи 3.000; вє Нѣмеччинѣ 3.000; вє франціи 2.500; вє Россїи 600; вє прочихъ державыхъ Европы 2.300; вє Азіи выдѣєаєа 400; вє Австраліи 100, вє Африцѣ 50 а на цѣлої земнѣй кулѣ близько 30.000. — Наибольшю що до розмірѣв єсть газета „North British Advertiser“ а найменшою „New York Tribune“. Маєса паперу, який зѣуживаєся на газетѣ выноєатѣ 450.000.000 килограмѣв.

— Антиспиритисты. Недавно прїѣхало до Львова товариство англїйскихъ чи шведскихъ т. зв. антиспиритистѣв, котрі мали розвѣзувати передъ публїкою рѣжнѣй загадки отайчи вє звязи сь другимъ свѣтомъ. Зь початку дали они одно чи два предоставленя передъ кружкомъ гостей зобравшихся вє одномъ тутѣйшомъ аристократичномъ домѣ а успѣхъ, який они тамъ отнесли, заохотивъ ихъ до вытупленя передъ шаршою публїкою вє театральнѣй сали. Но ту показалоєа, що антиспиритисты — то простї обманщикѣ а публїка, зѣ пожежи котрой одинъ лѣкаръ здемаєкувавъ ихъ, прїняла ихъ „штуку“ ознаками крайнього невдовольєня а частъ єи ще передъ укінчєннємъ предоставленя вышлѣ зь сали. Друге предоставленнє выпало якъ кажутъ ще горѣє.

— Бувшїй президентъ єєдинєннѣхъ державъ генер. Грантъ єсть пѣсѣяя вѣстей зь Нового Йорку небєзпєчно хорѣй а лѣкарѣ не роблѣтѣ нѣвоєка надѣѣ на єго выздоровлєннє. Генералъ оградєа оть рака, що утворився подѣ языкѣмъ, оть того що Грантъ куривъ много сильныхъ цигарѣв, но хотѣє смертєльнѣ хорѣй працѣєє днѣ 8 годнѣв на дєнѣ, диктуючи євои памятники а засєдно лишь пытаєся лѣкарѣмъ, колѣко чєє єму жати, бо бажавъ бы выкінчѣти євои памятникѣ.

— Дотєпнїй коноградѣ. Вє сєлѣ Ворцовѣй недалєко Львова украли недавно злѣдѣєє одному господарѣ-

вѣ коня, но коли єму близше прїглянулось, показалоєа, що конь сухѣй а замореный голосѣмъ. Досадно стало коноградѣмъ, що попалася имъ вѣ руки така мала добыча: вєдутъ коня та мѣркують, чи вєсти чи пустити. Коло коршмы остояє жидѣвокѣй вѣзокъ запряженнѣй парѣю добрыхъ конєй, а жидъ — властитєль зь другого сєла пѣшовѣ до коршмы загрѣтїєса. Коноградѣ нужѣ до работы: выпрагли оскорєнко зь вѣзка одного доброго жидѣвокого коя, заирагли украденого тѣй пѣгнали. Вышовѣ зь коршмы жидъ та не прїглядаючїєа вє ночи своимъ конямъ заѣхавъ до дому. На другїй дєнѣ пѣшовѣ годувати конѣв и не вѣрїть своимъ очамъ, бо замѣсть своего здорового та сильного коня остояє у отайни якїєв нужденнѣй харлактѣ.

Вѣсти зє Аепархіи Львовской.

Митрополита консисторїа вставлєєа до намѣотництва а згѣду на каноничну институтїю для запрезєнтованыхъ овященникѣв о. Николая Кумановского на Нѣмцїяхъ, о. Ю. Зельского на Убиньє а о. Теодора Косєвича на Опрїшѣвѣ.

До каноничной институтїи завоєаннѣ о. : Стеф. Гавацкїй на Губинѣ, Мих. Марморовичъ на Фитковѣ, Теоф. Мигѣвичъ на Княгининѣ.

Осирудничтвѣ вє Збаражѣ получивъ о. Гр. Грушка.

Президїа намѣотничтвѣа гондїєса на каноничну институтїю для о. Тимоєя Кекиша на Дуєанѣвѣ.

Презентѣ на Фалишь, дєк. стрїйского, получивъ о. Максим. Артемивич.

Митрополита консисторїа вставлєєа до суду окружного вє Коломынѣ рѣшеннє, хто єсть заштѣблѣванный на кашельяно Якубовѣа, дєк. жуковѣокого а хто має право презєнтованя.

Каноничну институтїю на Ермаковку, дєк. кудрынєцкогѣ получивъ о. Іоанъ Савчїинокїй, парохъ зь Пѣдкаменя.

Вѣсти зє Епархіи Перемыской.

До рукоположеня вє єрєѣ яввоєа а зѣбавѣ прїнятнѣй вѣ домѣ прєвєтерїальнѣй Волод. Чайковскїй, укінченнѣй богѣоодѣв.

Завѣдѣтельства получили оо. : 1) Іосїѣ Нєгребєцкїй, сотрудникъ зь Литвы, завѣдѣтельство парохїи Дмитровчѣ, дєк. судѣво-вишєньского; 2) Григорїй Гонтарѣкїй, сотрудникъ зь Малиєвской волѣ, завѣдѣтельство парохїи Мужиловичѣ, дєк. судѣво-вишєньского (тамошнѣй парохъ о. Григорїй Маслєвчѣ зѣбавѣт засуспендованнѣ по причинѣ лишєнєня на довшїй часѣ парохїи); 3) Іосїѣ Липинскїй зь Жернїцѣ, завѣдѣтельство парохїи Горянкѣ, дєк. бєлєгородского.

Презентѣ получилѣ оо. : 1) Колѣдѣй Симєонъ на капеланїю Воля мїгова, дєк. яєлиского; 2) Козакъ Іоанъ на парохїю Потєлєчѣ, дєк. потєлєцкогѣ.

Консисторїа вставлєєа до президїи намѣотничтвѣа що до каноничного поставленя о. Теодозїя Лєхичкогѣ, запрезєнтованого на парохїю Виєсоцко, дєк. яєролавского. Кононичну институтїю на парохїю Жернїцѣ, дєк. бєлєгородского, получивъ о. Михайлѣ Щирба зь Горянкѣ.

ПОСМЕРТНѢ ВѢСТИ.

† Днѣ 1 лѣт. марта упоковѣю вє Шидлѣвцѣхъ, дєк. гуєятнєского тамошнѣй прїходникъ о. Євтимїй Лисєнєцїй вє 62 роцѣ житя, а 33 роцѣ свѣщенѣотвѣа. Роднѣя стратилѣ вє вѣмъ сего о-пѣкѣну, прїходѣ отѣя-добрѣдѣ, котрый якъ радѣю, такъ и помоучѣє лѣкарскою (покойнѣй лѣчивъ гомеопатїєю сь найцѣлоєвѣйшимъ успѣхѣмъ а будѣє знающїи єго такїй вѣ шаршихъ кругахъ, навѣтѣ за границѣю), Русъ правдивого поборникъ, церковъ наибѣшнѣйшого работникъ вє вьпоградѣ Хрїстовѣмъ а зачатникъ грєчєского обрядѣ. Похороны величавѣ оублїєєса 3 лѣт. марта. Вѣчна покойному памятѣ оть рода вє родѣ!

НАУКА, ШТУКА И ЛИТЕРАТУРА.

— 4. 4 „Зорѣ“ мѣсїтнѣ на першѣмъ мѣсця продѣвоннє повѣєта Ол. Я. Коносского подѣ загѣловкомъ „Чи злочинцѣ чи вєдушїй?“ — Отгѣакъ оѣдѣує „Човєнъ“ (повєіи Євгенїя Грєбѣякѣ), дальше продѣвоннє новѣлѣ Гр. Цєглнєского „Дѣѣ парѣ“; стихѣ Маслѣа; „Памѣтя Євгенїя Жєлєховѣского“; „Зь подорожѣ по Італїи (Гѣра Ієвѣнбергѣ коло Мєранѣу) Подѣлнєского; продѣвоннє розвѣдкѣ дра Ом. Калїтовского п. п. „Кїєво-мїгїляньска колєгія вє другѣй половинѣ XVII вѣка“; „На св. Андрєа“ (продѣвоннє єтнограф. студїи Дан. Лєпкогѣ); Воєичнѣ а „Вѣєта“; вѣ котрыхъ межи прочими подѣбуємо некрологи: Євгенїя Жєлєховѣского а Володимїра Шапковича.

Черезъ редакцію „Дѣла“ прислали:

— Для Академичного Братѣвѣа: Вп. А. Члчєвчѣ вє Тернополѣ 2 зр.

— Для бѣднѣхъ ученикѣв рускомъ гимназіи: Вп. А. Члчєвчѣ вє Тернополѣ 2 зр.

— Для руского товариства педагогичного: Всч. Я. Гудыкѣ вє Трибухѣвцѣхъ 1 зр.

— Для товариства „Прєсвѣта“: Пчт. Чѣталнѣя вє Гѣлосковчѣхъ 2 зр.; Вп. И. Бурѣлѣ вє Романѣвѣ 1 зр.; Пчт. Чѣталнѣя вє Гуєцанкахѣ 1 зр.

— На Словарѣ Євг. Жєлєховѣского: Вп. Дѣдошакъ у Львовѣ 2 зр.; о. Г. Вахлянинъ вє Сѣвнѣй 2 зр.

— Для воспитанїєа дѣвоєоа у Львовѣ: Пчт. Братѣотнѣ церковнѣ вє Увѣсолѣ 1 зр.; о. Н. Танчєковскїй вє Вєрѣбѣнѣ 1 зр.

— Для Шкѣольной Помоци: Пчт. Братѣотнѣ церковнѣ вє Увѣсолѣ 2 зр.

